

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 7 lipca 2022 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych –
Doręczanie dokumentów – Rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 – Artykuł 8 ust. 1 –
Tygodniowy termin na wykonanie prawa do odmowy przyjęcia dokumentu – Postanowienie
o wszczęciu egzekucji wydane w jednym państwie członkowskim i doręczone w innym państwie
członkowskim wyłącznie w języku pierwszego państwa członkowskiego –
Uregulowanie pierwszego państwa członkowskiego przewidujące termin ośmiu dni na wniesienie
sprzeciwu od tego postanowienia – Termin na wniesienie sprzeciwu rozpoczynający bieg w tym
samym czasie co termin przewidziany na wykonanie prawa do odmowy przyjęcia dokumentu –
Artykuł 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – Prawo do skutecznego
środka prawnego

W sprawie C-7/21

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez Bezirksgericht Bleiburg (sąd rejonowy w Bleiburgu, Austria)
postanowieniem z dnia 6 listopada 2020 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 8 stycznia
2021 r., w postępowaniu:

LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG

przeciwko

CB,

DF,

GH,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: C. Lycourgos, prezes izby, S. Rodin, J.-C. Bonichot, L.S. Rossi i O. Spineanu-Matei
(sprawozdawczynie), sędziowie,

rzecznik generalny: P. Pikamäe,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

* Język postępowania: niemiecki.

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG, CB, DF i GH – M. Erman, R. Grilc, S. Grilc, J.J. Janezic, M. Ranc, G. Schmidt, M. Škof oraz R. Vouk, Rechtsanwältin,
- w imieniu rządu słoweńskiego – A. Vran, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej – H. Krämer oraz S. Noë, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 10 marca 2022 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 18 akapit pierwszy TFUE, art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1393/2007 z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz.U. 2007, L 324, s. 79) oraz art. 36 i 39 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1) w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”) i art. 4 ust. 3 TUE.
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy spółką LKW Walter Internationale Transportorganisation AG a CB, DF i GH w przedmiocie żądania odszkodowawczego podniesionego w związku z odpowiedzialnością, jaką mieliby oni ponosić jako adwokaci, za brak wniesienia w wyznaczonym terminie sprzeciwu od wydanego przez sąd słoweński postanowienia o wszczęciu egzekucji.

Prawo Unii

- 3 Motywy 2, 10 i 12 rozporządzenia nr 1393/2007 stanowią:
 - „(2) Prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga poprawy i przyspieszenia przepływu między państwami członkowskimi dokumentów sądowych i pozasądowych dotyczących spraw cywilnych lub handlowych w ramach procedury doręczania tych dokumentów.
 - [...]
 - (10) W celu zapewnienia skuteczności niniejszego rozporządzenia możliwość odmowy [przyjęcia] doręczenia dokumentów powinna zostać ograniczona do sytuacji wyjątkowych.
 - [...]

(12) Jednostka przyjmująca powinna poinformować odbiorcę na piśmie, wykorzystując w tym celu standardowy formularz, że może on odmówić przyjęcia doręczanego dokumentu w momencie doręczenia lub zwrócić go do jednostki przyjmującej w ciągu tygodnia, jeżeli dokument ten nie został sporządzony w języku, który odbiorca rozumie, lub w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia. Jeżeli adresat skorzystał z prawa do odmowy przyjęcia dokumentu, zasada ta ma również zastosowanie w przypadku kolejnych doręczeń. Niniejsze zasady dotyczące odmowy przyjęcia dokumentu powinny mieć również zastosowanie w przypadku doręczania dokumentów za pośrednictwem przedstawicieli dyplomatycznych lub konsularnych, poczty oraz doręczeń bezpośrednich. Powinno się wprowadzić regulację, zgodnie z którą za doręczenie dokumentu, który został zwrócony, może zostać uznane doręczenie na adres tłumaczenia tego dokumentu”.

4 Artykuł 5 rzeczonego rozporządzenia, zatytułowany „Tłumaczenie dokumentów”, przewidywał:

„1. Jednostka przekazująca, której wnioskodawca oddaje dokument do przekazania, poucza wnioskodawcę, że adresat może odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony w jednym z języków, o których mowa w art. 8.

2. Wszelkie koszty związane z tłumaczeniem dokumentu poniesione przed jego przekazaniem pokrywa wnioskodawca, bez uszczerbku dla ewentualnej późniejszej decyzji sądu lub właściwego organu w sprawie obciążenia kosztami”.

5 Artykuł 8 rzeczonego rozporządzenia, zatytułowany „Odmowa przyjęcia dokumentu”, należący do sekcji 1 rozdziału II, stanowił:

„1. Jednostka przyjmująca informuje adresata na standardowym formularzu, zawartym w załączniku II o możliwości odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu w momencie doręczenia lub poprzez zwrócenie go w ciągu tygodnia do jednostki przyjmującej, jeżeli nie został on sporządzony w jednym z języków określonych poniżej ani nie dołączono do niego tłumaczenia na jeden z następujących języków:

a) język, który adresat rozumie;

lub

b) język urzędowy państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty, lub jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – język urzędowy lub jeden z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie.

2. W przypadku gdy jednostka przyjmująca została powiadomiona, że adresat odmówił przyjęcia dokumentu zgodnie z ust. 1, niezwłocznie powiadamia o tym jednostkę przekazującą [...] i zwraca jej wniosek oraz dokumenty, które wymagają tłumaczenia.

3. Jeżeli adresat odmówił przyjęcia dokumentu zgodnie z ust. 1, rozwiązaniem takiej sytuacji może być, zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, doręczenie adresatowi tłumaczenia dokumentu na jeden z języków określonych w ust. 1. W takim przypadku datą doręczenia jest data doręczenia dokumentu wraz z jego tłumaczeniem zgodnie z prawem państwa członkowskiego, do którego dokument jest adresowany. Jeśli jednak zgodnie z prawem państwa członkowskiego dokument należy doręczyć w pewnym określonym terminie, data, którą należy

brać pod uwagę w odniesieniu do wnioskodawcy, powinna być datą doręczenia pierwotnego dokumentu, ustaloną zgodnie z art. 9 ust. 2.

4. Ustępy 1, 2 i 3 mają zastosowanie do przewidzianych w sekcji 2 sposobów przekazywania i doręczania dokumentów sądowych.

5. Do celów ust. 1 [...] organ albo osoba w przypadku doręczenia zgodnie z art. 14 informują adresata o możliwości odmowy przyjęcia dokumentu oraz o obowiązku przesłania każdego dokumentu, którego przyjęcia odmówił, odpowiednio do takiego [...] organu lub osoby”.

6 Artykuł 14 tego samego rozporządzenia, należący do sekcji 2 rozdziału II, zatytułowany „Doręczanie drogą pocztową”, przewiduje:

„Każde państwo członkowskie może doręczać dokumenty sądowe osobom zamieszkałym w innym państwie członkowskim bezpośrednio drogą pocztową – listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub równoważną przesyłką”.

7 Standardowy formularz, zatytułowany „Informacja o prawie adresata do odmowy przyjęcia dokumentu”, znajdujący się w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, zawiera następującą informację dla adresata aktu:

„Adresat może odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony w języku, który [adresat] rozumie, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia lub jeżeli nie dołączono do niego tłumaczenia na taki język.

Jeżeli adresat chce skorzystać z tego prawa, musi odmówić przyjęcia dokumentu w momencie jego doręczenia bezpośrednio w obecności osoby doręczającej lub zwrócić dokument na niżej wskazany adres w ciągu jednego tygodnia wraz z oświadczeniem o odmowie przyjęcia”.

8 Ów standardowy formularz zawiera również fragment zatytułowany „Oświadczenie adresata”, które adresat, w przypadku gdy odmawia przyjęcia danego aktu, podpisuje i wypełnia, zaznaczając w odpowiednim okienku języki urzędowe Unii, które rozumie. Fragment ten brzmi następująco:

„Niniejszym odmawiam przyjęcia załączonego dokumentu, ponieważ nie został on sporządzony w języku, który rozumiem, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia, ani nie dołączono do niego tłumaczenia na taki język.

Rozumiem następujący(-e) język(-i):

[...]”.

9 Rozporządzenie nr 1393/2007 zostało uchylone przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 z dnia 25 listopada 2020 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych („doręczanie dokumentów”) (wersja przekształcona) (Dz.U. 2020, L 405, s. 40) mające zastosowanie od dnia 1 lipca 2022 r. Biorąc jednak pod uwagę datę wystąpienia okoliczności stanu faktycznego w postępowaniu głównym, wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym należy zbadać w świetle rozporządzenia nr 1393/2007.

Prawo krajowe

Prawo austriackie

- 10 Paragraf 1295 Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (ogólnego kodeksu cywilnego, zwanego dalej „ABGB”) przewiduje w ust. 1:

„Każdy jest uprawniony do żądania od sprawcy naprawienia szkody wyrządzonej z jego winy; szkoda może być spowodowana naruszeniem obowiązku umownego lub nie mieć związku z umową”.

- 11 Zgodnie z brzmieniem § 1299 ABGB:

„Kto publicznie wykonuje funkcję, sztukę, zawód lub rzemiosło lub kto dobrowolnie podejmuje się czynności, której wykonanie wymaga indywidualnych umiejętności artystycznych lub niezwyklej staranności, wykazuje w ten sposób, że uważa, iż dysponuje niezbędną starannością i koniecznymi niezwyklejmi umiejętnościami; odpowiada on zatem za ich brak. Jeżeli jednak ten, kto powierzył mu wykonanie danej czynności, wiedział o jego braku doświadczenia lub przy dochowaniu należytej staranności mógł się o nim dowiedzieć, wówczas wina leży również po jego stronie”.

- 12 Zgodnie z § 1300 AGBG:

„Ekspert ponosi odpowiedzialność także wtedy, gdy popełnia błąd przy udzielaniu za wynagrodzeniem niekorzystnej porady z zakresu praktykowanej przez siebie sztuki lub dziedziny nauki. Z wyjątkiem tego przypadku doradca odpowiada jedynie za szkody, jakie świadomie wyrządził innej osobie, udzielając porady”.

Prawo słoweńskie

- 13 Artykuł 9 Zakon o izvršbi in zavarovanju (ustawy o postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, Uradni list RS, n° 3/07), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym (zwanej dalej „ZIZ”), nosi tytuł „Środki zaskarżenia oraz właściwość miejscowa sądu odwoławczego w sprawach z zakresu egzekucji na podstawie dokumentu autentycznego”. Przepis ten ma następujące brzmienie:

„Od postanowienia sądu pierwszej instancji przysługuje środek zaskarżenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Środkiem zaskarżenia przysługującym dłużnikowi od postanowienia uwzględniającego wniosek o wszczęcie egzekucji jest sprzeciw.

Środek zaskarżenia oraz sprzeciw należy wnieść w terminie [ośmiu] dni od doręczenia postanowienia sądu pierwszej instancji, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Dopuszczalny środek zaskarżenia wniesiony w terminie doręcza się stronie przeciwnej celem udzielenia przez nią odpowiedzi, jeżeli doręczono jej także postanowienie sądu pierwszej instancji, przeciwko któremu środek ten jest skierowany.

Od postanowienia w przedmiocie sprzeciwu przysługuje środek zaskarżenia.

Środek zaskarżenia oraz sprzeciw nie mają skutku zawieszającego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Orzeczenie w przedmiocie środka zaskarżenia jest prawomocne.

[...]”.

- 14 Artykuł 53 ZIZ, zatytułowany „Sprzeciw jako jedyny środek zaskarżenia przysługujący dłużnikowi”, stanowi:

„Postanowienie o wszczęciu egzekucji wydane na wniosek o wszczęcie egzekucji może być przedmiotem sprzeciwu ze strony dłużnika, chyba że kwestionuje on jedynie rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów.

Sprzeciw wymaga uzasadnienia. W sprzeciwie dłużnik winien wskazać okoliczności faktyczne, na których opiera swój sprzeciw, oraz przedstawić dowody; w przeciwnym wypadku sprzeciw uznaje się za nieuzasadniony”.

- 15 Artykuł 61 ZIZ, zatytułowany „Sprzeciw od postanowienia wydanego na podstawie dokumentu autentycznego”, przewiduje:

„Sprzeciw od postanowienia o wszczęciu egzekucji wydanego na podstawie dokumentu autentycznego podlega przepisom art. 53 i 54 niniejszej ustawy [...]”.

Jeżeli sprzeciw, o którym mowa w poprzednim ustępie, zmierza do podważenia części postanowienia o wszczęciu egzekucji nakazującej dłużnikowi zapłatę wierzytelności, to sprzeciw uznaje się w tym zakresie za uzasadniony, jeżeli dłużnik przedstawi okoliczności faktyczne, na których opiera swój sprzeciw, i przedstawi dowody na poparcie okoliczności faktycznych powołanych w sprzeciwie.

[...]”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 16 Powódka jest spółką wpisaną do austriackiego rejestru spółek, prowadzącą działalność w zakresie międzynarodowego przewozu towarów.
- 17 W dniu 30 października 2019 r. Okrajno sodišče v Ljubljani (sąd rejonowy w Lublanie, Słowenia) doręczył powódce w postępowaniu głównym drogą pocztową postanowienie o wszczęciu egzekucji na wniosek Transport Gaj d.o.o., nakazujące zajęcie 25 wierzytelności przysługujących powódce wobec różnych słoweńskich przedsiębiorstw, w celu zaspokojenia kwoty 17 610 EUR (zwane dalej „spornym postanowieniem”). Postanowienie to zostało wydane wyłącznie na podstawie dokumentów autentycznych, mianowicie faktur, bez uprzedniego uzyskania wyjaśnień ze strony powódki.
- 18 Postanowienie to zostało przekazane działowi prawnemu powódki pismem wewnętrznym dopiero w dniu 4 listopada 2019 r. W dniu 5 listopada 2019 r. w następstwie wymiany informacji pomiędzy powódką i pozwanymi w postępowaniu głównym, będącymi współnikami kancelarii adwokackiej z siedzibą w Klagenfurcie (Austria), w przedmiocie charakteru i skutków odnośnego postanowienia powódka w postępowaniu głównym zwróciła się do tych ostatnich o wniesienie sprzeciwu od postanowienia o wszczęciu egzekucji. Wśród dokumentów, które powódka przekazała pozwanym w postępowaniu głównym, znajdowała się kserokopia koperty wskazująca, iż rzeczywiście otrzymała ona rzeczony postanowienie w dniu 30 października 2019 r.

- 19 W dniu 11 listopada 2019 r. pozwani w postępowaniu głównym wnieśli do Okrajno sodišče v Ljubljani (sądu rejonowego w Lublanie) sprzeciw od tego postanowienia, opatrzone uzasadnieniem. Uiszcili oni również koszty sądowe, zgodnie z wezwaniem sądu, w wysokości 55 EUR.
- 20 Orzeczeniem z dnia 10 grudnia 2019 r. sąd ten odrzucił sprzeciw jako złożony po terminie w oparciu o uzasadnienie, iż został on wniesiony po upływie ośmiu dni od doręczenia postanowienia o wszczęciu egzekucji.
- 21 Pozwani w postępowaniu głównym złożyli następnie w imieniu powódki w postępowaniu głównym zażalenie na to orzeczenie do Višje sodišče v Mariboru (sądu apelacyjnego w Mariborze, Słowenia). W uzasadnieniu zażalenia podnieśli między innymi zarzut niekonstytucyjności ośmiodniowego terminu na wniesienie sprzeciwu, twierdząc, że tak krótki termin jest niezgodny z prawem Unii. Podnieśli również, że sporne postanowienie nie zostało doręczone zgodnie z rozporządzeniem nr 1393/2007, przede wszystkim ze względu na niezgodność z art. 8 tego rozporządzenia oraz fakt, iż doręczenie nie nastąpiło za pośrednictwem jednostki przyjmującej w rozumieniu art. 2 rzeczonego rozporządzenia.
- 22 Zażalenie pozwanych w postępowaniu głównym zostało oddalone przez Višje sodišče v Mariboru (sąd apelacyjny w Mariborze), a postanowienie o wszczęciu egzekucji stało się zatem prawomocne i wykonalne. Powódka w postępowaniu głównym uregulowała więc całą wierzytelność zgodnie z owym postanowieniem.
- 23 Następnie powódka w postępowaniu głównym wniosła do Bezirksgericht Bleiburg (sądu rejonowego w Bleiburgu, Austria), sądu odsyłającego, powództwo odszkodowawcze przeciwko pozwany w postępowaniu głównym, powołując się na odpowiedzialność, jaką mieliby oni ponosić jako adwokaci za odrzucenie przez słoweńskie sądy wniesionego po terminie sprzeciwu od postanowienia o wszczęciu egzekucji, domagając się na tej podstawie zasądzenia od nich kwoty 22 168,09 EUR, odpowiadającej kwocie uiszczonej z tytułu wierzytelności zgodnie z postanowieniem o wszczęciu egzekucji, powiększonej o odsetki i koszty postępowania.
- 24 W dniu 10 lipca 2020 r. sąd ten wydał wobec pozwanych w postępowaniu głównym nakaz zapłaty w wysokości żądanej kwoty.
- 25 Wnieśli oni sprzeciw od tego nakazu do tego samego sądu, twierdząc zasadniczo, że ośmiodniowy termin przewidziany przez ZIZ na wniesienie sprzeciwu od postanowienia o wszczęciu egzekucji nie jest zgodny ani z art. 36 i 39 rozporządzenia nr 1215/2012, ani z art. 8 i art. 19 ust. 4 rozporządzenia nr 1393/2007, ani z art. 18 akapit pierwszy TFUE, ani z art. 47 karty i że w konsekwencji gdyby sądy słoweńskie prawidłowo zastosowały przywołane przepisy, sprzeciw od postanowienia o wszczęciu egzekucji nie mógłby zostać odrzucony jako wniesiony po terminie.
- 26 Sąd odsyłający zauważa, że w ramach postępowania w przedmiocie sprzeciwu, który został do niego wniesiony, ma on obowiązek zbadać, czy spełnione są przesłanki odpowiedzialności pozwanych w postępowaniu głównym zgodnie z §§ 1295 i nast. ABGB, a w szczególności, czy szkoda podnoszona przez powódkę w postępowaniu głównym ma swoje źródło w zawinionym zachowaniu, które można im przypisać. Zdaniem sądu odsyłającego badanie to wymaga dokonania wykładni, po pierwsze, pewnych przepisów rozporządzenia nr 1393/2007 w świetle argumentacji pozwanych w postępowaniu głównym, ponieważ spór rozpatrywany

- w postępowaniu głównym dotyczy doręczenia dokumentu sądowego, a po drugie, rozporządzenia nr 1215/2012, ponieważ wymóg doręczenia we właściwym czasie dokumentu wszczynającego postępowanie jest również w centrum debaty.
- 27 Sąd odsyłający uważa, że termin ośmiu dni, przewidziany przez ZIZ na wniesienie sprzeciwu od postanowienia o wszczęciu egzekucji wydanego w wyniku uproszczonego postępowania egzekucyjnego, w którym wniosek o jego wszczęcie jest wnoszony drogą elektroniczną wyłącznie w oparciu o twierdzenia wnioskodawcy dotyczące istnienia dokumentu autentycznego, na przykład faktury, przy czym wniosek ten nie jest oparty na prawomocnym i wykonalnym orzeczeniu, mógłby powodować ryzyko, że pozwany nie będzie w stanie wnieść we właściwym czasie uzasadnionego sprzeciwu od takiego postanowienia. W uzasadnieniu swojego stanowiska sąd odsyłający przywołuje sprawę, w której zapadł wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711), w którym Trybunał orzekł, że czternastodniowy termin na wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty jest niezgodny z prawem do skutecznego środka prawnego, ponieważ pociąga za sobą znaczne ryzyko, że konsument nie wnieśli zarzutów od nakazu zapłaty albo że będą one niedopuszczalne.
- 28 O ile w odróżnieniu od sprawy, w której zapadł ów przywołany wyrok, dotyczący wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla w postępowaniu między przedsiębiorcą i konsumentem, rozpatrywany spór dotyczy dwóch przedsiębiorców, o tyle ryzyko przekroczenia terminu wzięte pod uwagę przez Trybunał w rzeczonym wyroku jest tym większe, gdy pozwany ma siedzibę w innym państwie członkowskim, jak ma to miejsce w tym wypadku. Sąd odsyłający uważa w związku z tym, że ośmiodniowy termin przewidziany przez ZIZ może okazać się sprzeczny z art. 36 i 39 rozporządzenia nr 1215/2012 w związku z art. 47 karty.
- 29 Jeżeli chodzi o wykładnię art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007, sąd odsyłający zastanawia się nad chwilą rozpoczęcia biegu ośmiodniowego terminu przewidzianego przez ZIZ na wniesienie sprzeciwu od dokumentu doręzonego w języku innym niż język zrozumiały dla adresata, co ma miejsce w tym wypadku. W tym względzie uważa on, że w celu zbadania, czy środek prawny został wniesiony w terminie wyznaczonym przez ustawodawstwo państwa członkowskiego, z którego pochodzi organ, który wydał doręczany dokument, należy poczekać na upływ tygodniowego terminu przysługującego na odmowę przyjęcia doręczanego dokumentu.
- 30 Sąd odsyłający ma również wątpliwości co do zgodności z art. 18 TFUE przepisów ZIZ regulujących termin na wniesienie sprzeciwu od postanowienia o wszczęciu egzekucji, uważa on bowiem, że takie uregulowanie dotyka w większym stopniu dłużników mających siedzibę w innych państwach członkowskich, którzy są zmuszeni do podjęcia dodatkowych kroków związanych z tłumaczeniem doręczonych dokumentów.
- 31 W tych okolicznościach Bezirksgericht Bleiburg (sąd rejonowy w Bleiburgu) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 36 i 39 rozporządzenia [nr 1215/2012] w związku z art. 47 [karty] oraz zasada skuteczności i równoważności (zasadą lojalnej współpracy, o której mowa w art. 4 ust. 3 TUE) należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego ustanawiającemu sprzeciw jako jedyny środek prawny przeciwko postanowieniu o wszczęciu egzekucji wydawanemu przez sąd bez przeprowadzenia wcześniejszego postępowania kontradiktoryjnego i bez tytułu egzekucyjnego jedynie na podstawie twierdzeń wierzyciela, który to sprzeciw należy wnieść w terminie ośmiu dni w języku tego państwa członkowskiego również w przypadku, gdy postanowienie o wszczęciu

egzekucji doręcza się w innym państwie członkowskim w języku, którego odbiorca nie rozumie, przy czym sprzeciw wniesiony w terminie dwunastu dni zostaje odrzucony jako wniesiony z przekroczeniem terminu?

- 2) Czy art. 8 rozporządzenia [nr 1393/2007] w związku z zasadą skuteczności i równoważności należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on przepisowi prawa krajowego stanowiącemu, że wraz z doręczeniem formularza zawartego w załączniku II dotyczącego informacji o prawie do odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu w ciągu tygodnia równocześnie rozpoczyna bieg również termin na wniesienie przewidzianego środka prawnego przeciwko doręczonemu jednocześnie postanowieniu o wszczęciu egzekucji, dla którego to środka jest przewidziany termin ośmiu dni?
- 3) Czy art. 18 akapit pierwszy [TFUE] należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu państwa członkowskiego ustanawiającemu od postanowienia o wszczęciu egzekucji środek prawny w postaci sprzeciwu, który należy wnieść wraz z uzasadnieniem w terminie ośmiu dni, i termin ten ma zastosowanie również w przypadku, gdy adresat postanowienia o wszczęciu egzekucji ma siedzibę w innym państwie członkowskim i postanowienie o wszczęciu egzekucji nie zostało sporządzone w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym doręcza się postanowienie o wszczęciu egzekucji, ani w języku zrozumiałym dla adresata?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania drugiego

- 32 Poprzez swoje pytanie drugie, które należy zbadać w pierwszej kolejności, sąd odsyłający pragnie w istocie ustalić, czy art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 w związku z art. 47 karty należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu prawa państwa członkowskiego pochodzenia organu, który wydał doręczany dokument, w myśl którego to uregulowania rozpoczęcie biegu przewidzianego w tymże art. 8 ust. 1 tygodniowego terminu na odmowę przyjęcia doręczanego dokumentu przez jego adresata w oparciu o jedną z podstaw przewidzianych w owym przepisie zbiega się w czasie z rozpoczęciem biegu terminu na wniesienie środka prawnego od takiego dokumentu w tym państwie członkowskim.
- 33 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy uwzględnić nie tylko jego brzmienie, ale również kontekst, w jakim został on ustanowiony, oraz cele, do których realizacji zmierza akt, którego przepis ten jest częścią (wyrok z dnia 10 czerwca 2021 r., KRONE – Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, pkt 25 i przytoczone orzecznictwo).
- 34 Jak wynika z brzmienia art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007, przepis ten przewiduje dla adresata doręczanego dokumentu możliwość odmowy jego przyjęcia, jeżeli dokument ten nie został sporządzony w języku, który adresat rozumie, bądź w języku urzędowym państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty, lub – jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – w jednym z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie, w stosunku do których to języków zakłada się, że adresat je rozumie, względnie do doręczanego dokumentu nie zostało dołączone tłumaczenie na taki język.

- 35 Ta możliwość odmowy przyjęcia dokumentu stanowi prawo adresata doręczanego dokumentu (wyrok z dnia 6 września 2018 r., *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo). Adresat może skorzystać z tego prawa czy to w momencie doręczenia tego dokumentu, czy też w terminie tygodnia, jeżeli w terminie tym dokona zwrotu doręczanego dokumentu.
- 36 Z orzecznictwa Trybunału wynika również, że owo prawo odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu pozwala zagwarantować ochronę prawa do obrony adresata tego dokumentu, z poszanowaniem wymogów rzetelnego procesu, o którym mowa w art. 47 akapit drugi karty. O ile bowiem głównym celem rozporządzenia nr 1393/2007 jest usprawnienie i przyspieszenie postępowań sądowych, a także zapewnienie prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości, wskazane cele nie mogą zostać osiągnięte kosztem osłabienia w jakikolwiek sposób skutecznego poszanowania prawa do obrony, które przysługuje adresatom doręczanych dokumentów (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2018 r., *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo)
- 37 W tym kontekście należy ponadto zauważyć, że owo prawo adresata dokumentu do odmowy jego przyjęcia odpowiada świadomemu wyborowi wnioskodawcy sprowadzającemu się do rezygnacji z przystąpienia do uprzedniego tłumaczenia tego dokumentu.
- 38 Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 jednostka przekazująca ma obowiązek zwrócenia uwagi wnioskodawcy na ryzyko związane z ewentualną odmową jego przyjęcia przez adresata, jeżeli dokument nie został sporządzony w jednym z języków, o których mowa w art. 8. To jednak wnioskodawca musi podjąć decyzję, czy należy zlecić tłumaczenie, którego koszty musi on poza tym ponieść zgodnie z art. 5 ust. 2 tego samego rozporządzenia (wyrok z dnia 16 września 2015 r., *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, EU:C:2015:603, pkt 35).
- 39 Należy zatem czuwać nad tym, by adresat doręczanego dokumentu, zredagowanego w języku innym niż język, co do którego zakłada się, iż go rozumie, miał faktyczną możliwość wykonania prawa do odmowy przyjęcia tego dokumentu, co w myśl pkt 36 niniejszego wyroku stanowi przejaw przysługującego mu prawa podstawowego do skutecznej ochrony sądowej.
- 40 Jeżeli chodzi o informacje, jakie należy w tym zakresie przekazać adresatowi dokumentu w momencie jego doręczania w ramach systemu ustanowionego przez rozporządzenie nr 1393/2007, należy przypomnieć, że rozporządzenie to nie przewiduje żadnego wyjątku od obowiązku posłużenia się formularzem zawartym w załączniku II do tego rozporządzenia. Obowiązek systematycznego posługiwania się tym formularzem ma zastosowanie nie tylko do przekazywania dokumentów za pośrednictwem wskazanych przez państwa członkowskie jednostek przyjmujących i przekazujących, lecz również – co wynika wyraźnie z brzmienia art. 8 ust. 4 tego rozporządzenia – do sposobów doręczenia, o których mowa w sekcji 2 rozdziału II tego samego rozporządzenia, w tym do tego, o którym mowa w art. 14 tego ostatniego, który polega na doręczaniu dokumentu sądowego drogą pocztową (zob. podobnie wyrok z dnia 2 marca 2017 r., *Henderson*, C-354/15, EU:C:2017:157, pkt 55, 59, 61; postanowienie z dnia 5 maja 2022 r., *ING Luxembourg*, C-346/21, niepublikowane, EU:C:2022:368, pkt 32, 35). Ów formularz stanowi – co wynika z motywu 12 rozporządzenia nr 1393/2007 – instrument, za pośrednictwem którego adresat jest informowany o przysługującym mu prawie do odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu.

- 41 Skuteczność prawa do odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu wymaga, po pierwsze, by adresat został poinformowany o istnieniu tego prawa, a po drugie, by dysponował w całości tygodniowym terminem na dokonanie oceny, czy ów dokument należy przyjąć, czy też odmówić jego przyjęcia, a w przypadku odmowy – na dokonanie jego zwrotu.
- 42 W badanej sprawie termin na wniesienie sprzeciwu od spornego postanowienia wynosił zgodnie z art. 9 ZIZ osiem dni od momentu jego doręczenia. Zgodnie ze słoweńskim uregulowaniem proceduralnym, którego zakres został uściślony przez rząd słoweński w odpowiedzi na pytania pisemne zadane mu przez Trybunał, termin ten był liczony nie od momentu, w którym upłynął tygodniowy termin przewidziany w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007, lecz od momentu przekazania tego postanowienia powódce w postępowaniu głównym, a mianowicie od dnia 30 października 2019 r., w związku z czym te dwa terminy prawie całkowicie nałożyły się na siebie. W związku z tym powódka w postępowaniu głównym nie mogła poświęcić całego tygodniowego terminu, jaki przyznaje jej rozporządzenie, na zbadanie, czy należało przyjąć sporny dokument sądowy, czy też odmówić jego przyjęcia, ponieważ zgodnie z rzeczonym uregulowaniem w tym samym terminie musiała również wnieść ewentualny sprzeciw od tego dokumentu sądowego, na wypadek gdyby go przyjęła.
- 43 Ponadto uregulowanie takie jak sporne w postępowaniu głównym prowadzi faktycznie do tego, że adresat dokumentu objętego zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1393/2007 zostaje pozbawiony możliwości skorzystania w całości z terminu przewidzianego w prawie krajowym na wniesienie środka prawnego, a mianowicie, w badanej sprawie, terminu ośmiu dni na wniesienie sprzeciwu od odnośnego dokumentu sądowego. W sytuacjach objętych zakresem prawa do skutecznej ochrony sądowej, ustanowionego w art. 47 karty, podmioty prawa muszą jednak móc wykorzystać w całości terminy przyznawane im przez prawo krajowe państwa członkowskiego dla celów wniesienia środka prawnego od doręczanego dokumentu (zob. analogicznie wyrok z dnia 14 maja 2020 r., Staatsanwaltschaft Offenburg, C-615/18, EU:C:2020:376, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 44 Ponadto gdy, tak jak w rozpatrywanej sprawie, momenty rozpoczęcia biegu owych terminów pokrywają się, a więc adresat dokumentu sporządzonego w języku, którego nie rozumie, nie korzysta faktycznie – i to niezależnie od długości terminu na wykonanie prawa do wniesienia środka prawnego od doręczanego dokumentu, przewidzianego przez uregulowanie państwa członkowskiego, z którego pochodzi organ, który wydał ten dokument – w całości z owego terminu, adresat ten znajduje się w sytuacji niekorzystnej w porównaniu z innymi adresatami, rozumiejącymi język, w którym został sporządzony zaadresowany do nich dokument, i w związku z tym dysponującymi faktycznie owym terminem na dochodzenie swoich praw w całości.
- 45 Tymczasem realizowany przez art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 cel polegający na uniknięciu wszelkiej dyskryminacji między tymi dwiema kategoriami adresatów wymaga, aby adresaci, którzy otrzymali dokument w języku innym niż wskazany w tym przepisie, mogli skorzystać z prawa do odmowy przyjęcia tego dokumentu bez ponoszenia niekorzystnych konsekwencji proceduralnych ze względu na znajdowanie się przez nich w sytuacji transgranicznej.
- 46 Wynika z tego, że w przypadku gdy doręczany dokument nie został sporządzony w jednym z języków, o których mowa w tym przepisie, lub na niego przetłumaczony, rozpoczęcie biegu tygodniowego terminu przewidzianego w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 nie może, pod rygorem naruszenia skuteczności tego przepisu w związku z art. 47 karty, zbiegać się w czasie z początkiem biegu terminu na skorzystanie z prawa do wniesienia środka prawnego

zgodnie z przepisami państwa członkowskiego, z którego pochodzi organ, który wydał ten dokument, przy czym ten ostatni termin powinien rozpocząć bieg co do zasady dopiero po upływie tygodniowego terminu przewidzianego w tymże art. 8 ust. 1.

- 47 Taka wykładnia jest również zgodna z celem rozporządzenia nr 1393/2007. Gdyby bowiem prawo Unii było interpretowane w ten sposób, że nie stoi ono na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które przewiduje, że bieg terminu na wniesienie środka prawnego od dokumentu objętego zakresem zastosowania art. 8 ust. 1 tego rozporządzenia rozpoczyna się w momencie, w którym rozpoczyna bieg termin wyznaczony w tym przepisie na dokonanie oceny, czy doręczany dokument należy przyjąć, czy też odmówić jego przyjęcia, istniałoby ryzyko, iż adresat owego dokumentu mógłby skłaniać się ku temu, by w celu uniknięcia niekorzystnej sytuacji, o której mowa w pkt 45 niniejszego wyroku, dokonać wyboru opcji polegającej na odmowie przyjęcia tego dokumentu.
- 48 Stworzenie warunków dla tego rodzaju zachęty byłoby sprzeczne z celem tego rozporządzenia, który polega – jak wynika w szczególności z jego motywu 2 – na ułatwieniu szybkiego przekazywania dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych w celu doręczenia tych dokumentów bez uszczerbku dla poszanowania prawa do obrony ich adresata. To dlatego zresztą w motywie 10 tego rozporządzenia podkreślono, że w celu zapewnienia jego skuteczności możliwość odmowy przyjęcia doręczenia wspomnianych dokumentów powinna zostać ograniczona do sytuacji wyjątkowych.
- 49 W świetle powyższych rozważań na pytanie drugie trzeba odpowiedzieć, iż art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 w związku z art. 47 karty należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego pochodzenia organu, który wydał doręczany dokument, w myśl którego to uregulowania rozpoczęcie biegu przewidzianego w tymże art. 8 ust. 1 tygodniowego terminu na odmowę przyjęcia doręczanego dokumentu przez jego adresata w oparciu o jedną z podstaw przewidzianych w owym przepisie zbiega się w czasie z rozpoczęciem biegu terminu na wniesienie środka prawnego od owego dokumentu w tym państwie członkowskim.

W przedmiocie pytań pierwszego i trzeciego

- 50 W świetle odpowiedzi udzielonej na pytanie drugie nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytania pierwsze i trzecie.

W przedmiocie kosztów

- 51 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”)

oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

należy interpretować w ten sposób, że:

stoi on na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego pochodzenia organu, który wydał doręczany dokument, w myśl którego to uregulowania rozpoczęcie biegu przewidzianego w tymże art. 8 ust. 1 tygodniowego terminu na odmowę przyjęcia doręczanego dokumentu przez jego adresata w oparciu o jedną z podstaw przewidzianych w owym przepisie zbiega się w czasie z rozpoczęciem biegu terminu na wniesienie środka prawnego od owego dokumentu w tym państwie członkowskim.